

LÄS & SKRIV

3/2026

En tidning från Dyslexiförbundet
och Skrivnuten | ÅRGÅNG 28

"Ett gymnasiebetyg i matte har jag aldrig haft"

Serietecknaren Tommy Sundvall
om att ha dyskalkyli **sid 14-15**

Skärm eller pärm – vad är bäst?

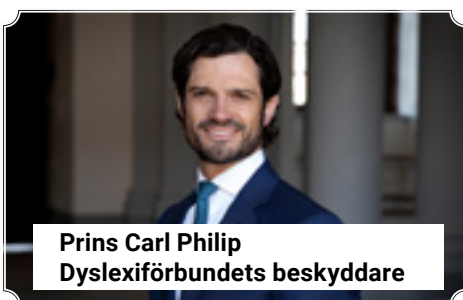
Kicki har dyslexi och älskar pappersböcker..... **sid 5**

Idor Svensson:

Mobilförbudet kan bli förödande i framtiden **sid 10**

Per skapar hjälpmedel med AI..... **sid 8-9**

Prins Carl Philip
Dyslexiförbundets beskyddare

Innehåll

Först & främst sid 3

Tema:

Skärm eller pärm - vad är bäst?

Intro sid 4

"Mobilförbudet kan bli fruktansvärt för barnen" sid 5

Kicki har dyslexi men föredrar ändå pappersböcker sid 6

Sekretess på jobbet – ett hinder för hjälpmedel sid 7

Så använder du AI för både anpassning och utmaning sid 8–9

Skolan ska utbilda för framtidens samhälle sid 10

Nyheter

Wikispeech – talsyntes för alla sid 11

Deras affärsidé: Bättre läsförståelse med AI sid 12

Porträttet

Tommy Sundvall sid 14–16

Nyheter

Prinsparets stiftelses nya stödmaterial sid 17

Kulturnotiser sid 18

Kulturtips sid 19

Projekt

Brottsofferprojektet sid 20

Fråga Skrivknoten sid 21

Förbundssidor sid 22–23

Omslagsfoto på Tommy Sundvall: Maria Mäki

Redaktionen

Tidningen ges ut av Dyslexiförbundet

Org nr. 857204-1930

Adress: Barnängsgatan 22,
116 48 Stockholm.
08-665 17 00

E-post: forbundet@dyslexi.org

Redaktionen:

Marja Beckman. E-post
marja.beckman@dyslexi.org
redaktion@dyslexi.org

Ansvarig utgivare:

Torbjörn Lundgren

Antal utgåvor: 4/år

Upplaga: 10 000 ex.

Redaktionsråd: Torbjörn
Lundgren, Marja Beckman,
Sara Rydin, Fredrik Sköfman,
Rio Hellgren, Elisabet Wallin,
Anna-Maria Ahlén och Inger
Rälenius.

Tryck: Bold Printing Mitt,
Sundsvall

Annonser: Fredrik Sköfman
076-145 09 77
annonser@dyslexi.org

Produktion: Marie Göransson
070-258 45 38
marie.goransson@dyslexi.org

Miljöcertifierade:

Enligt ISO14001.
Cert nr. 1410718
ISSN: 1104-8808

Nästa nummer:

Vecka 47/48 2026

Insänt material: Hör gärna av
dig till redaktionen med
synpunkter och debattinlägg.

Redaktionen ansvarar inte för
insänt och ej beställt material.

Medlemmar kan lyssna på
Läs & Skriv via medlem.
dyslexi.org.

Prenumeration: 315 kr/år.
Rabatter för flera tidningar.
Beställ på förbundskansliet
08-6651700.

Prenumerationsärenden
forbundet@dyslexi.org
Vid utebliven tidning,
adressändring mm,
kontakta förbundskansliet
08-665 17 00.

Skärm eller pärm – vad får dig att vilja läsa?

Är det bäst att läsa en bok på papper eller på en skärm? Ska vi välja boken med pärmar och sidor, eller surfplattan där hundratals böcker får plats?

Jag tycker att frågan handlar om mer än papper eller skärm. Den handlar om hur vi läser och vad vi behöver för att ta till oss en text.

Den tryckta boken har något speciellt. När man håller en bok i handen vet man ungefär var man befinner sig. Man kan känna på sidorna och se hur mycket man har läst. Det finns något lugnande i det. En bok kräver inte laddning eller internet.

En stor fördel är koncentrationen. När jag öppnar en bok finns det inte mycket annat som pockar på min uppmärksamhet. Ingen notis dyker upp och ingen app vill att jag ska klicka vidare. Jag kan läsa.

Samtidigt har digital läsning stora fördelar. Man kan bära med sig en hel bokhylla i en liten läsplatta. Texten kan anpassas efter läsaren. Man kan förstora texten, ändra typsnitt och ibland få texten uppläst. För den som behöver sådana hjälpmedel kan det vara skillnaden mellan att kunna läsa självständigt och att inte kunna läsa alls.

Men även skärmen har en baksida. Vi är vana vid att skärmar ska ge oss något hela tiden. Meddelanden, länkar, reklam och sociala medier finns bara ett klick bort. Därför kan läsningen bli en kamp om vår uppmärksamhet.

Kanske är det just där skillnaden finns: pärmen ber oss att stanna, medan skärmen ofta ber oss att gå vidare.

Men är pappersläsning alltid bättre? Nej. Det viktigaste är inte alltid vilket format texten har, utan hur vi läser den. En person kan läsa en bok på papper utan

att förstå särskilt mycket, medan en annan kan läsa samma text digitalt. När jag söker fakta eller snabbt behöver hitta en uppgift kan skärmen vara smidigare.

Därför tror jag inte att vi ska välja mellan skärm och pärm. Vi behöver båda. För vissa fungerar skärmen bäst. För andra fungerar papper bättre. Någon behöver större text, någon uppläsning och någon behöver tystnaden när mobilen ligger i ett annat rum.

Kanske borde vi sluta fråga: "Skärm eller pärm – vad är bäst?"

Den bättre frågan är: "Vad hjälper just mig att läsa, förstå och vilja läsa mer?"

För i slutändan är det inte skärmen eller pärmen som är viktigast. Det är läsningen.

Så nästa gång någon frågar mig vad som är bäst svarar jag: båda. Ibland behöver vi skärmen för att göra läsningen möjlig. Och ibland behöver vi pärmen för att få oss att stanna upp och verkligen läsa.

Anders Abrahamsson
Förbundsordförande
anders.abrahamsson@dyslexi.org

Foto: Zoe Westrup

“Vi i dyslexirörelsen har medvind”

Dyslexiförbundet hann med mycket under Almedalsveckan på Gotland i slutet av juni.

– **Det är otroligt** viktigt att vi är på plats i Almedalen. Nätverkandet och de informella samtalen mellan programpunkterna är mycket värdefulla, summerar Dyslexiförbundets kanslichef Helene Kindstedt.

Under några dagar hann Helene Kindstedt och Fredrik Sköfman träffa representanter från bland annat funktionsrättsrörelsen, skolan, facket, företag och olika intresseorganisationer. De deltog både på seminarier, mingel och personliga möten.

Vid Riksförbundet Attentions seminarium “Förälder eller projektledare – att ha barn med NPF i skolan” lyftes vikten av en förstående och påläst chef. Många föräldrar

avstår från karriärutveckling och har det särskilt tufft på arbetsplatser som kräver fysisk närvaro, exempelvis inom vården.

Skulle vi be någon ta av sig glasögonen i klassrummet? Varför är det då okej att ta bort en elevs digitala hjälpmedel? De frågorna ställdes på IT-företaget Foxways samtal “Barns rätt till hjälpmedel och särskilt stöd – när politiken går emot forskningen”. Helene Kindstedt satt i panelen och upplevde att hon hann framföra de viktigaste perspektiven: bland annat att assisterande teknik ibland ses som "fusk", vikten av nationell likvärdighet när det handlar om utredningar, och att problemet med att lärare känner sig otrygga och ofria kring anpassningar.

– **Min upplevelse är** att vi i dyslexirörelsen har medvind och stort stöd bland åhörarna, trots att de beslut som fattas just nu går i motsatt riktning. Oavsett om vi talar om

skolledare, lärare eller logopeders upplever jag att vi har samsyn med professionen. Avståndet till beslutsfattarna känns däremot större än någonsin, rapporterar Helene Kindstedt.

Sammanfattning av Marja Beckman utifrån Helene Kindstedts rapport

Andra exempel på programpunkter:

- Böcker och spel – konkurrenter eller kompisar? (Arr: Dataspelsbranschen)
- Vad kostar det att barn slutar läsa – i kunskap, självständighet och framtidstro? (Arr: AcadeMedia)
- När stöd och bedömning inte hänger ihop – hur säkrar vi elevernas rätt till digitala verktyg? (Arr: ILT Education)
- Tvätta bort skamfläcken – stärk funktionsrätten (Arr: Funktionsrätt Sverige)

Vad handlar det om?

- Skolan satsar mer på analoga läromedel – från skärm till pärm.
- Många tycker om att läsa pappersböcker.
- Men digitala verktyg hjälper ofta elever med funktionsnedsättningar.
- De riskerar att bli de stora förlorarna.

Foto: Pixabay

Det har blivit trendigt med analoga böcker i papper.

”Mobilförbudet kan bli fruktansvärt för barnen”

”Från skärm till pärm” har blivit ett mantra de senaste åren, då de negativa konsekvenserna av digitaliseringen har blivit alltmer synliga. Men vad är egentligen bäst – skärm eller pärm?

Digitaliseringens nackdelar har på senare tid blivit allt synligare. Barns och ungas läskunnighet har minskat drastiskt. Regeringen har därför satsat mycket på analoga läromedel, och den 1 juli infördes ett mobilförbud för alla elever i grundskolan.

Samtidigt vittnar de flesta som har läs-, skriv- och räknesevärdigheter om fördelarna med digitaliseringen. Istället för otympliga och kostsamma hjälpmedel finns allt man behöver i mobilen eller i datorn. Nu finns en oro för att elever med funktionsnedsättningar blir de stora förlorarna när skolan blir mer analog.

Det går att göra vissa undantag kring mobilförbudet i grundskolan om man har en funktionsnedsättning eller särskilda behov. Men undantagen ska ”tillämpas med restriktivitet” och inte gälla hela grupper, utan enskilda elever när behov uppstår.

Dyslexiförbundets vice ordförande Inger Rålenius menar att det finns

risker med detta förbud. Lärare som är osäkra på vad dyslexi är och tycker det är jobbigt att använda hjälpmedel kanske använder mobilförbudet som en ursäkt att slippa lära sig hur hjälpmedlen fungerar.

– Det är kanske skönt för de lärarna, men fruktansvärt för barnen. Särskilt de barn vars föräldrar inte heller kan så mycket om digitala hjälpmedel, säger hon.

Det är inte digitaliseringen i sig som är problemet, utan okunskapen om hur man använder tekniken, menar Inger Rålenius. Att eleverna själva ofta kan mer än sina lärare om teknik riskerar också bli en utmaning.

Ett annat perspektiv är mer kopplat till fritiden. Det handlar om att många är trötta på att vara ständigt uppkopplade, med allt vad det innebär av stress, desinformation och psykisk ohälsa. Nyligen införde Australien en 15-årsgräns för att använda sociala medier. En regeringsutredning föreslår att även Sverige inför en liknande 15-årsgräns.

Ungdomsbarometerns senaste undersökningar visar också att det har blivit trendigt att läsa pappersböcker. Många uppskattar det taktila i att

hålla i något annat än en skärm. Och tvärtom mot vad man kanske kan tro, så älskar många med dyslexi att läsa pappersböcker. Inger Rålenius berättar att hon i många år läste enbart pappersböcker och tyckte om det. Men när hon sedan fick hjälpmedel och kunde lyssna samtidigt som hon följde med i texten, märkte hon att hon hade missat en hel del av innehållet i böckerna.

En helt ovetenskaplig undersökning i Dyslexiförbundets Facebookgrupp dyslexi.org visar att majoriteten av de som svarade föredrar att läsa genom att kombinera ögon- och öronläsning, antingen med en pappersbok, eller genom digital läsning där texten markeras samtidigt som den läses upp.

Text: Marja Beckman

Inger Rålenius.
Foto: Ester Hedberg

Kicki har dyslexi men föredrar ändå pappersböcker

Foto: Pixabay

När Kikki Glasberg besöker återvinningscentralen kan hon inte låta bli att titta igenom hyllan med böcker som bortsänks. Hon får alltid med sig några hem.

– Jag älskar pappersböcker! Varför har jag undrat själv många gånger. Jag gick i OBS-klass i skolan, för att jag inte kunde stava, säger Christina "Kicki" Glasberg, ordförande i Dyslexiförbundets distrikt Stockholm.

– **Jag var ett** ensamt barn, blev lämnad hos min pappa när jag var fem eller sex år. Böckerna blev min verklighetsflykt. Jag läste "Onkel Toms stuga" och "Barnen på Frostmofället" som man skulle läsa i skolan, och sedan fastnade jag för

Kittyböckerna. Jag försvann in i min egen lilla värld, och det kan jag göra fortfarande, berättar Kikki Glasberg.

Hon minns känslan när hon bar hem sina skolböcker och slog in dem i plast och tycker det är synd att dagens skolbarn inte får uppleva den ritualen.

Hon tycker att det är lättare att läsa än att skriva. När hon skriver för hand blir det med stora bokstäver. Samtidigt har hon inga problem med att ta sig an en tjock lagbok för att reda ut juridiska begrepp. Kicki

Glasberg har nämligen ett uppdrag som nämndeman i förvaltningsrätten, och då är det viktigt att vara påläst för att kunna fatta rätt beslut.

Att hålla i en riktig pappersbok är avslappning för Kikki Glasberg. Hennes hem är fullt av böcker och hyllorna fylls ständigt på, samtidigt som hon har svårt att slänga böcker.

Text: Marja Beckman

Höstens nyheter till lättlästhyllan!

Vi har lättlästa böcker som passar barn, unga och vuxna oavsett läsförmåga. För att alla har rätt att uppleva riktig läsglädje!

Gratis
arbets-
material
att ladda ner!

nypön förslag
vilja förslag
En del av Studentlitteratur

Sekretess på jobbet – ett hinder för hjälpmedel

Digitaliseringen har varit till stor hjälp för Benjamin Samura Kamara när det handlar om att läsa, både på jobbet och privat. Men sekretess satte stopp för hans tillgång till hjälpmedel på jobbet.

Benjamin är undersköterska på ett omsorgsboende för äldre i Stockholm. I jobbet ingår att skriva arbetsplatsrapporter och läsa information från arbetsgivaren.

Datalagstiftningen, GDPR, är idag sträng med sekretess när det gäller privatpersoner. De flesta digitala läs- och skrivverktyg samlar in data av användarna, främst i utvecklings- och kommunikationssyfte.

På sitt förra jobb använde Benjamin dataprogram och en smart penna för uppläsning och rättstavning på

jobbet, men nu kan han inte använda dem. Det enda hjälpmedel som blev godkänt var glasögonen Orcam, som läser den text man väljer att rikta glasögonen mot. Arbetsförmedlingen beviljade ett par glasögon till Benjamin, men olyckligtvis råkade han glömma dem i arbetsbyxorna in i tvättmaskinen efter ett stressigt arbetspass. Hemförsäkringen täckte inte kostnaden för ett par nya glasögon.

– Som tur är har jag mest praktiska uppgifter och jag har ett bra minne, men jag har svårt att hinna läsa klart dokument med mycket text i god tid. Jag får inte heller ta hem dessa dokument enligt chefen, berättar Benjamin.

Det var först svårt att acceptera att han hade dyslexi, efter alla nätter då han pluggat och slitit. Idag är Benjamin aktiv i Dyslexiförbundets

lokalförening i Stockholm, och det tack vare att han hörde ett föredrag med Inger Rålenius.

– Jag kände igen mig i det hon berättade. Jag grät till och med lite, berättar han.

Med dyslexidiagnosen fick han tillgång till Legimus talböcker, något som gjort livet lättare.

Text: Marja Beckman

Benjamin Samura Kamara

Foto: Privat

Everway

tidigare Oribi

Lärande för alla

Digitala verktyg för inkluderande undervisning

Läs mer här!

Skolstil

Skolstil är ett skrivprogram med bokstavsljud och talsyntes för elever

- som lär sig att läsa
- som har dyslexi
- inom sfi

Enkelt att använda

www.skolstil.se

Appversion

SVENSKA
(2))

Inbyggd talsyntes

SVENSKA
(3))

iOS talsyntes

SVENSKA
(3))

Android talsyntes

Webbversion

www.skolstil.se/bestall

Pedagogisk utvecklare: Karin Ohlis Produktionsstöd har erhållits från SPSM

Test & metoder

baserade på forskning och vetenskap

Från förskolan till gymnasiet

Lästräning

KARTLÄGGNING
AV LÄS- OCH
SKRIVFÖRMÅGA

Välkommen till hogrefe.se!

Här kan du välja bland ett stort utbud test och metoder samt anmäla dig till kostnadsfria webinarier för yrkesverksamma.

Annons

Tillsammans för elevens bästa: Familj, skola och logoped

Barnlogopederna startades av föräldrar och logopeder för att alla barn och ungdomar ska få den hjälp de har rätt till.

För att lyckas står fyra perspektiv i fokus:

- Barn / Ungdom
- Familj
- Skola
- Logopedi

Hos Barnlogopederna är därför samarbete viktigt. Genom att utgå från elevens medicinska behov och ha ett nära samarbete med skolan kan eleven hjälpas att nå sin potential.

Tillsammans och i nära samarbete med skola och specialpedagoger har konkreta och handfasta råd och rekommendationer skapats.

Elev och vårdnadshavare får ett dokument med åtgärder och rekommendationer som är anpassade för eleven och vad de kan göra hemma.

Skolan får eget utlåtande utifrån de möjligheter pedagogerna har att hjälpa eleven. Utlåtandet är utformat för att på både kort och lång sikt kunna stötta eleven.

Barnlogopederna erbjuder logopedisk utredning och intervention till barn och skolungdomar fram till att de tar studenten.

Vi har också en supportlinje som är öppen 08.00-16.00 vardagar för att hjälpa elever, vårdnadshavare och skolpersonal.

På så sätt kan Barnlogopederna lyckas med sin vision och bidra till ett bättre samhälle.

Om Barnlogopederna

- Mottagningar i Lund
- Vi tar emot remisser från skolor och BVC
- Egen vårdbegäran (egenremiss)
- Barnlogopederna har inga väntetider

Vid frågor är ni välkomna att ringa Barnlogopederna.
08.00-16.00 | Måndag till fredag
010-153 55 50
www.barnlogopederna.se

För mer information, använd QR-kod.

Vad handlar det om?

- Per Klasson tipsar om hur du som lärare kan använda AI för att få eleverna att tänka själva och inte fuska.

Så använder du AI för både anpassning och utmaning

Rätt använd är tekniken en stor tillgång, menar Per Klasson som arbetar med digitalisering inom skolan i Växjö kommun.

– Oron för att AI:n ska skriva elevernas uppsatser är så 2022, menar han.

Efter närmare tre decennier som IKT-pedagog, medielärare och verksamhetsutvecklare i Växjö kommun har Per Klasson sett många olika trender inom skolans digitalisering.

Mobilförbudet ser han inte som ett jätteproblem, så länge eleverna får

tillgång till de hjälpmedel som finns på skolans datorer.

– Vissa elever vill till exempel kunna fotografera lärarnas presentationer för att använda talsyntesen, men det kan också göras med skoldatorn med hjälp av Google Keep eller något annat program. Risken är att mobilen blir en distraktion om den blinkar till eller vibrerar under lektionen. Bara vetskapen att den ligger där i väskan kan göra att eleven vill kolla på den, säger Per Klasson.

Han har byggt sajten som heter app.digitalaverktyg.se där det finns ett 50-tal appar som vem som helst kan använda. Tidigare fick Per många

frågor om olika program och verktyg vilket skolorna inte kan använda på grund av bland annat GDPR. Med hjälp av AI kan Per nu skapa egna appar på ett enkelt sätt utifrån behoven. Ett helt nytt arbetssätt, konstaterar han.

– Jag har stort fokus på elever med särskilda behov och har genom åren jobbat tätt ihop med speciallärarna. Det som gynnar elever med olika utmaningar gynnar också andra elever, säger han.

Många kommersiella appar har liknande funktioner som de Per har utvecklat, men Pers verktyg både gratis och fria från cookies och annat som samlar in information om användaren.

Ett vanligt argument för att jobba mer med "pärm" är att internet är så fullt av distraktioner. Dataspel och sociala medier kan upplevas som mer belönande än studier. Därför är det viktigt att det finns en tydlig struktur i klassrummet, och att eleverna får hjälp med studieteknik.

Oron för att eleverna bara ska låta AI:n skriva deras uppsatser utan att själva lära sig något är dock "så 2022", enligt Per Klasson. Han menar att rätt använd AI kan bli ett bra verktyg som hjälper eleverna att tänka själva och använda sin fantasi.

– Jag är ingen programmerare, men har ändå byggt ett femtiotal program med hjälp av AI. Har man idéer och saknar något, så kan man skapa fantastiska saker. Just detta har jag hjälpt många lärare igång med, där de själva gör enkla "program" till sina elever.

Text: Marja Beckman

Foto: Privat.

Per Klasson på ett besök i kungliga slottet vid utdelningen av Dyslexipriset.

Per Klasson tipsar: Så kommer du som är lärare igång med AI

Det finns många lärare och andra som fortfarande inte kommit igång med AI, då det kan kännas lite skrämmande, samtidigt som det finns många myter om AI. Här är några tips som Per ger till en teknikosäker lärare:

– **Börja att testa** att använda AI som ett bollplank. Tänk att AI är den där jobbarkompisen i fikarummet, och skriv ”Jag funderar på”, istället för en fråga. Vänd och vrid på diskussionen som uppstår, och precis som med jobbarkompisen, var lite kritisk till vad den säger. Allt blir inte korrekt.

– **I de flesta** AI-verktyg finns smarta verktyg, som exempelvis ”guidad inläring”. Prova den, och då även med dina elever, så blir inte AI en svarsmaskin, utan en lite ”jobbig lärare” som hjälper eleven att lära sig.

– **Prova även de** andra ”verktygen” som du kan hitta i AI-programmen för att skapa ett enkelt bildstöd för elever med npf. Eller be AI sammanfatta en avfotograferad mind map (minneskarta). Praktiska saker, som man ofta har andra, dyra program till eller inte har kunnat göra tidigare.

– **Använd de AI-verktyg** som din skola erbjuder, som till exempel Google Gemini eller Microsofts Copilot. Då har skolan eller kommunen oftast ett avtal med leverantören, och du kan känna dig säkrare på att allt du gör ”stannar hemma hos dig” och inte läcker till AI-bolagen för att träna AI-modellerna med ditt material. Just den här rädslan finns både hos lärare och elever. Men du bör alltid vara försiktig med att använda personuppgifter, som elevbilder, klasslistor, och så vidare.

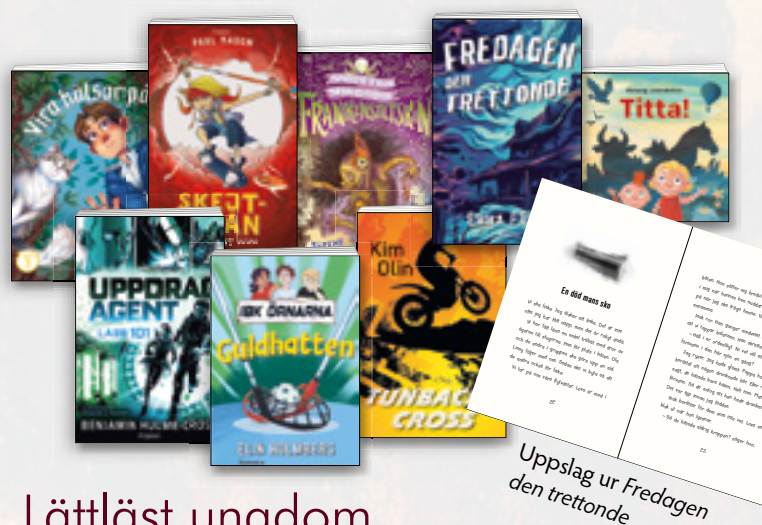
Lättläst från Argasso

Läsmotstånd? Vi har böckerna!

Välj bland över 200 barn- och ungdomstitlar, här är ett urval:

Lättläst barn

Lättläst ungdom

Faktaböcker

Beställ eller ladda ner vår katalog på argasso.se

Argasso bokförlag

Bokförlaget med fokus på lättläst för barn och ungdomar. Beställ våra böcker på argasso.se. De finns också i bokhandeln.

Vad handlar det om?

- Professor Idor Svensson talar om varför modern teknik behövs i undervisningen.

Foto: Martin Polo. Pixabay

Skolan ska utbilda för framtidens samhälle

Skärm eller pärm – vad är bäst? Professor Idor Svensson tvekar inte:

– Frågan är felställd. Den tekniska utvecklingen är idag så stark och så viktig, går man ifrån den hamnar vi efter. Det kan bli förödande i framtiden.

Idor Svensson är psykolog och professor emeritus i klinisk psykologi knuten till Linnéuniversitetet. Hans forskning fokuserar på läs- och skrivsvårigheter, samt dyslexi. Han ser att utvecklingen av tekniska hjälpmedel och artificiell intelligens (AI) inte bara är viktig för elever med dyslexi.

– Vi ska inte utbilda barn till hur det var på 1990-talet eller tidigare, vi ska utbilda barn som är vuxna på 2030-2040-talen. Då kan vem som helst räkna ut att exempelvis AI kommer att vara en självklarhet för alla som växer upp nu – att frånta dem möjligheten att använda AI från början kan vara en farlig väg att gå.

– För dem som har svårigheter med skriftspråket blir det särskilt problematiskt om de inte får använda tekniska hjälpmedel och AI.

Varför menar Idor Svensson att assisterande teknik (AT) och AI är viktigt i skolan?

– Det är viktigt att förbereda eleverna för en framtid där denna utrustning

kommer att finnas och vara än mer utvecklad. AT ska inte betraktas som ett sämre alternativ, utan som en likvärdig metod när det är lämpligt. Det är inte minst viktigt för elever med skriftspråkliga svårigheter för att inte hamna efter och riskera att utveckla en livslång låg självkänsla för studier.

Han är kritisk till hur vissa politiker har argumenterat för en minskad användning av AT och AI i skolan.

– Budskapet “från skärm till pärm” är alltför förenklat. Det riskerar att leda fel, särskilt för elever som behöver digitala verktyg som stöd i sitt läsande och skrivande, säger Idor Svensson.

– Det finns forskning som visar om vi minimerar datoranvändningen i skolan kommer vi att hamna efter i den tekniska utvecklingen. Det betyder att svenska barn blir sämre på att använda tekniken.

Däremot är det fortfarande viktigt att elever lär sig läsa och skriva i skolan.

– Det ska genomföras genom ljudningsmetoden för att stödja skriftspråklig utveckling i de första skolåren. Men att helt fasa ut

användandet av tekniska hjälpmedel under de första skolåren är inte rätt väg att gå. Det är inte antingen “skärm eller pärm”. Det är både och. Men med olika tyngdpunkt beroende på var de befinner sig i sin läs- och skrivutveckling.

– Men parallellt ska man lära sig att använda assisterande teknik under första skolåret, även om det inte ska vara huvudfokus, så att man kan använda det obehindrat när man kommer upp i årskurs 2, 3 och 4.

Det stora problemet i skolan är inte skärm eller AI-stöd.

– Det stora problemet är att vi har för många barn i klasserna. Fler skulle lära sig läsa om vi sänker elevantalet till mellan 15–20 elever, har två utbildade lärare i varje klass och tillgång till speciallärare.

Men Idor Svensson vill inte att alltför långvarig lästräning ges till elever med hårdnackade läs- och skrivsvårigheter.

– Det viktiga är att de lär sig använda skriftspråket och att de får möjlighet att ta till sig och producera text oavsett tillvägagångssätt. Hur det går till är, utifrån en demokratisk aspekt, inte avgörande.

Foto: Linnéuniversitetet

Idor Svensson

Text: Anna-Maria Ahlén

”Vi vill skapa en värld där alla har fri tillgång till kunskap.

”Vi älskar internet”, säger Signe Krantz som är policyansvarig på Wikimedia Sverige.

Wikispeech – talsyntes för alla

Wikispeech är namnet på en talsyntes för Wikiedia som just nu är under utveckling. Den har öppen källkod och kommer att vara tillgänglig för alla.

Dyslexiförbundet är delaktiga i Wikispeechs utveckling.

Det användargenererade digitala uppslagsverket Wikipedia har funnits sedan 2001. Det drivs av den icke vinstdrivande stiftelsen Wikimedia Foundation och vem som helst kan skapa en inloggning och redigera texterna. Därför kan inte Wikipedia räknas som en helt tillförlitlig källa, men de många engagerade användarna är oftast snabbt framme och rättar rena felaktigheter.

Hittills har det bara gått att läsa Wikipedia med ögonen, om man inte installerar en extern talsyntes. Men

nu får Wikipedia sin egen talsyntes – Wikispeech – utvecklad i Sverige, med stöd från Allmänna arvsfonden.

Dyslexiförbundet är en av de organisationer som är rådgivare i utvecklingen av Wikispeech.

– Vi insåg att om vi inte har en egen lösning på tillgänglighetsfrågorna kommer vi att vara beroende av andra, säger Signe Krantz, policyansvarig på Wikimedia.

Wikispeech utvecklas med öppen källkod och syftet är att vara folkbildande. Just nu pågår ett arbete med att bygga upp en röstbank på så många språk och dialekter som möjligt.

Wikimedia söker efter fler ljudspår från sällsynta språk och dialekter. De är också intresserade av röster från människor som har språkstörningar och talfel. Personer med den typen av

svårigheter blir ofta missförstådda i samtal med automatiska röstbrevlådor och liknande.

– Vi vill skapa en värld där alla har fri tillgång till kunskap, och då pratar vi om ALLA, säger Signe Krantz.
Text och foto: Marja Beckman

Myndighetsstöd ska öka skolnärvaron

I maj 2024 fick Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM, regeringsuppdraget ”Stärkt stöd till skolor för att minska skolfrånvaron för elever med npf-diagnoser”. Anledningen var att skolledare har efterfrågat ett konkret och verklighetsanpassat myndighetsstöd. I maj 2027 ska uppdraget vara slutfört.

Dyslexiförbundet är en av flera organisationer och forskare som har erbjudits att komma med inspel till stödmaterialet.

Vad handlar det om?

- Olle och Ella startade UF-företaget Läskompassen när de gick sista året på gymnasiet.
- Läskompassen är ett digitalt verktyg med fokus på läsförståelse.

”I våra pilotklasser har vi märkt att många har dyslexi, berättar Ella.

Deras affärsidé: Bättre läsförståelse med AI

Vid middagsbordet hemma hos Olle Lundin Nilsson föddes Läskompassen, ett AI-baserat verktyg som skapats för att träna läsförståelse.

När Läs & Skriv pratar med Olle Lundin Nilsson och Ella Karlsson går de fortfarande sista terminen på ekonomiprogrammet på Friddegårdsgymnasiet i Bålsta strax söder om Uppsala. I deras utbildning ingår att starta, driva och avveckla ett så kallat UF-företag.

Idén till företaget Läskompassen fick Olle hemma vid middagsbordet. Hans mamma är mellanstadielärare och pratar ofta om skolans utmaningar.

– Hon brukar säga att varje gång hon får en ny klass ser hon en stor försämring i just läsförståelsen, berättar Olle.

När eleverna undersökte marknaden för läsverktyg hittade de inga digitala läromedel med fokus på just läsförståelse. De bestämde sig genast för att idén var värd att satsa på. Företaget de startade heter Läskompassen och de använder

AI-verktyget Google Gemini som omvandlar prompter (AI-beställningar) till kod. Verktyget följer läroplanen LGR22.

Läskompassen är som sagt uppbyggd genom AI, (artificiell intelligens), vilket innebär att texterna som eleverna får träna på är AI-genererade. Men det finns planer på att använda en litteraturbank med mer litterär text.

En AI-assistent vid namn Klura hjälper eleven att klura ut svåra ord. Eleven kan också få stödfrågor. För lärarna finns möjlighet att digitalt se elevernas utveckling och vad de behöver träna mer på, till exempel.

När Olle, Ella och de andra började leta efter forskning om läsförståelse fick de tips om att kontakta Pernilla Söderberg. Hon är universitetsadjunkt på Linnéuniversitetet och ledamot i Dyslexiförbundets styrelse. Pernilla ansvarar också för dyslexiinriktade fortbildningar för lärare och har själv dyslexi. Hon har hjälpt de unga företagarna att få in dyslexiperspektivet i utvecklingen av verktyget.

– På våra pilotklasser har vi märkt att många har dyslexi. Vi har velat göra

verktyget lättare för dem, berättar Ella. Pilotklasserna utgör mellan 400 och 500 elever som har varit med och använt verktyget medan det utvecklas. Med hjälp av sponsring från lokala företag har företagarna kunnat kringgå de annars så omfattande upphandlingsprocesserna.

Fem klasskompisar har jobbat i företaget, Olle som ekonomiansvarig och Ella som vd.

UF-företaget avvecklades när skolan slutade, men fyra av de fem före detta eleverna har bestämt sig för att fortsätta arbetet med Läskompassen. De har också startat initiativet “Lässatsning Enköping”, och under hösten 2026 blir Läskompassen en del av Skolon som samlar olika digitala läromedel.

Den som startar ett UF-företag måste jobba hårt, menar de.

– Jobba inte bara på UF-lektionen. Det räcker inte. Jag vet inte hur många gånger vi har behövt sitta på helger och kvällar och jobba med det här, säger Olle Lundin Nilsson.

Text: Marja Beckman

Tack för att ni samarbetar med Dyslexiförbundet

Med ert stöd kan vi fortsätta
att göra vardagen enklare för alla som har
svårt att läsa, skriva och räkna.

Vad handlar det om?

- Tommy Sundvall är prisad serietecknare och jobbar på en bensinmack.
- Han har också dyskalkyli.

Foto: Maria Mäki

Tommy Sundvall var en av de första i Sverige att få diagnosen dyskalkyli. Hans provresultat används idag när barn ska få diagnosen.

Digitaliseringen gjorde livet med dyskalkyli lättare

Serietecknaren och bensinstationsbiträdet Tommy Sundvall var en av de första i Sverige att få diagnosen dyskalkyli.

– Jag önskar att jag visste när jag var liten var att digitaliseringen skulle göra livet lätt för oss med dyskalkyli, säger han.

Matematik var svårt från början för Tommy Sundvall, samtidigt som han klarade andra ämnen.

– Jag var absolut ingen stjärnelev, men i matten stod jag kvar och stampade på samma nivå, berättar han.

Skolan hade en serie matteböcker där varje bok motsvarade årskursen de gick. I åttonde klass jobbade

klasskamraterna med bok åtta, medan Tommy fortfarande var kvar på bok fem.

En lärare hade snappat upp att det fanns en motsvarighet till dyslexi, där det handlade om siffror istället för bokstäver.

Köerna till att få utredning på Danderyds sjukhus dyskalkyli-mottagning var långa (och är det

”*Man brukar ju säga det att det är mycket ont som kommer med digitaliseringen, men för människor som jag själv har det faktiskt varit väldigt bra.*”

fortfarande), så det dröjde flera år innan han fick diagnosen.

– Det var ju alldeles för sent och det påverkade hela min skolgång. Och sen, när det var klart att jag hade dyskalkyli, så var det var det ändå att: “jaha, nu har han det”, och jag fick bara läsa ännu mer matte. Jag fick visserligen specialhjälp och fick vara i en lite mindre grupp, med mer hjälp från en lärare, men det var fortfarande samma sak. Så ett gymnasiebetyg i matte har jag aldrig haft, säger Tommy.

Ett godkänt betyg i grundskolans matte fick han när han gick på gymnasiet, “men det var nog mest för att läraren tyckte synd om mig”.

Efter ett år på individuella programmet som är anpassat för elever med funktionsnedsättningar fick han börja på det samhällsvetenskapliga programmet. Men det var inte så gynnsamt för motivationen att behöva börja ett helt år efter sina jämnåriga kompisar.

När Tommy gick i trean dog hans pappa, plötsligt och oväntat.

– Han dog i oktober och sen hoppade jag av skolan vid årsskiftet. Då hade jag ju varit less på skolan i i princip hela mitt liv. Skolan slutade vara rolig någon gång på mellanstadiet. Att vara i en skola blev förknippat med en ganska stark ångest, att fan, det är matte efter lunchen.

Istället för skola började Tommy jobba på ett lager. Senare försökte han läsa in matten på komvux, men inte heller det funkade.

Trots ofullständiga gymnasiebetyg har det ändå rullat på ganska bra för honom, han har alltid haft jobb när

han velat ha det. Efter ett par år på lager, som svartstädare, på callcenter och på tidning trillade ett mycket välbetalt kontorsjobb på Dagab ner i hans knä. Det var ett jobb han inte tror att han skulle ha fått om han gjort en formell ansökan eftersom han saknade högskoleutbildning och inte visste något om affärssystem.

– De behövde folk som satt och flyttade data mellan två Excelark. När jag gjort det i ett halvår sa min chef att jag var bra och hade lätt för att lära och ville göra nya saker.

Excel kanske inte låter som ett optimalt program för en person med dyskalkyli, men Tommy menar att det funkade bra eftersom det fanns en tydlig struktur för vad han skulle göra, en lathund som han förstod.

Jobbet var som sagt välbetalt, men inte särskilt roligt. När han träffade sin nuvarande sambo sade han upp sig från jobbet i Stockholm och sökte jobb på en bensinmack i Kramfors dit de flyttade. Där jobbar han nu på halvtid och ägnar den andra halvtiden åt att rita serier, göra författarbesök och frilansa. Han tjänar mycket sämre än han gjorde i Stockholm, men trivs mycket bättre.

Tommy Sundvall har ritat och skrivit berättelser sedan han var liten. I tonåren blev han en del av en punkscen där det är vanligt med fanzines. Begreppet fanzine är kort för fan magazine och är oberoende tidningar i små upplagor, skapade av fans eller andra entusiaster.

Andra året i gymnasiet började Tommy göra fanzines, och han fortsatte med det under ett par år. 2012 kom fanzinet Paddsatn, där han blandade tecknade serier med poesi och noveller.

– Fanzinet var som en ventil där jag gjorde lite vad jag tyckte var kul för stunden att göra, och sen samlade jag ihop materialet och så vips hade man ett nytt nummer. Jag tryckte upp dem kvällstid på jobbet, och sålde till kompisar. Sen började kompisarna tipsa sina kompisar och så vidare och så vidare. Jag tror jag hade som mest 120 prenumeranter på fanzinet. De betalade mig 200 kronor om året och så skickade jag tre-fyra fanzines per år till dem. Det var lite mitt sätt att vänja med att teckna för en större publik, och att skapa en publik.

Efter några år blev Tommys serier publicerade i vänsterpressen, till exempel tidningen Arbetaren där han hade en återkommande serie om gigarbete. Samma serie publicerades sedan i hans första bok, utgiven av serieförlaget Galago.

Seriebild ur “Mina drömmars mack”.
Illustration: Tommy Sundvall.

fortsätter på sid 16 »

“Om jag inte hade haft mackjobbet hade jag ju varit i min lilla kulturbubbla och säkert varit annorlunda som person. Nu är det ju så här att man åker till Stockholm på fredag blir firad av Aftonbladet, får massa pengar och diplom och folk över hela landet känner till en. Men på måndagen ska jag göra som alla andra säger åt mig och får lite skäll och ska göra korv och man ska räkna kassa och städa toaletter. Jag tror att det är ganska sunt för min egen del att jag har ett vanligt jobb.”

– Min debutbok består egentligen av gammal skåpmat, för de ville trycka serierna som jag hade tecknat till tidningen. Och den boken gick jättebra, så då fick jag göra en till och den fick jag Aftonbladets litteraturpris för. Det var någon som sa det så bra; att nu när du har fått det – det är ändå en av Sveriges finaste litteraturpris. Nu får du göra vad fan du vill. Prova att mejla och säg att du vill rita streckgubbar!

Riktigt så kaxig var inte Tommy, men nästa bok blev en berättelse om hans flytt från ett Stockholm till bensinmacken i Kramfors. I “Mina drömmars mack” får vi möta originella personligheter och vara med om en del absurda vardagshändelser på macken. På köpet får man lära sig om bensinmackarnas historia.

Att ha dyskalkyli och dagligen hantera pengar fungerar bra för Tommy idag, mycket tack vare digitaliseringen.

– Man brukar ju säga det att det är mycket ont som kommer med digitaliseringen, men för människor som jag själv har det faktiskt varit väldigt bra. I skolan fick jag höra att jag inte kan gå omkring med en

miniräknare i fickan. Att jag måste kunna räkna i huvudet i affären. Då handlade man ju med kontanter. Om man hade en hundralapp behövde kolla på allt man skulle ha, att det här kostar trettiosju och femtio och det där är två och femtio. Så fick man stå i affären och försöka räkna ihop det hela, säger Tommy.

Han minns att den värsta skräcken var att stå där och det skulle vara lång kö och att man hade räknat fel, att man hade för lite pengar eller inte vet om man ska sträcka fram hundralappen eller femtilappen.

– Men med digitaliseringen har alla dels en jätteavancerad miniräknare i bakfickan, i sin mobil. Och i butikerna finns ju många självskanningskassor, och framförallt så handlar man mycket mer med kort, och så länge man har en lön så brukar det finnas pengar på kortet.

När han jobbar på macken måste han räkna kassan varje dag.

– Det hade lika gärna kunnat bli fel varje dag och se ut som att det fattades pengar eller fanns för mycket pengar. Men där har jag hittat ett sätt

att räkna ut kassan som funkar bra för mig. Mina arbetskamrater på macken tycker jag räknar väldigt omständligt och säger att jag kan göra det på ett snabbare sätt, men jag tänker att det viktigaste att det blir rätt. Så vad gör det om jag är kvar tio minuter extra för att räkna ihop den där kassan? säger Tommy Sundvall.

Text: Marja Beckman

Namn: Tommy Sundvall

Född: 1988 i Stockholm, bor numera i Kramfors

Yrke: Serietecknare och stationsbiträde på en bensinmack

Aktuell: Med boken “Mina drömmars mack” (Galago). Han jobbar också med minst två olika bokprojekt, bland annat en seriebok om lastbilschaufförer.

Nytt stödmaterial om dyslexi i skolan

Förra året kom forskningsrapporten "Dyslexi – Forskning och praxis i Sverige i en internationell kontext". Nu har Prinsparets stiftelse kompletterat rapporten med ett stödmaterial för lärare och skolledare.

– Även om rapporten skrevs på ett enkelt och lättillgängligt sätt var det ändå en forskningsöversikt. Vi ansåg att det var klokt att ta hjälp av lärare och pedagoger för att göra innehållet relevant och tillämbart i skolans värld, berättar Helene Öberg, generalsekreterare för Prinsparets stiftelse.

Materialet består av lektioner som ger en fördjupad kunskap om att undervisa elever med dyslexi. Till sin hjälp har stiftelsen anlitat Ulrika Jonson, Karin Gifvas och Lovisa Criborn som alla har lång erfarenhet av stöd och undervisning vid läs- och skrivsvårigheter. Dessutom har SPSM, Specialpedagogiska Skolmyndigheten, varit med under hela arbetet.

– Målet är att detta ska bli en del av det systematiska kvalitetsarbetet i skolan, så att man inte blir beroende av enbart eldsjälar, säger Helene Öberg.

Nu pågår arbetet med att sprida materialet, bland annat på Bokmässan

Helene Öberg

i Göteborg i slutet av september. Och den 18 november anordnar stiftelsen en konferens för lärarutbildningar på Karlstads universitet.

Stödmaterial och mer information finns på dexi.prinsparetsstiftelse.se eller via QR-koden.

Text: Marja Beckman

Nyheter som är lättare att läsa!

- Korta meningar, enkla ord
- Lyssna och läs på 8sidor.se
- Tidningen skickas varje vecka

Beställ en prenumeration!

8sidor.se/prenumerera

8 SIDOR

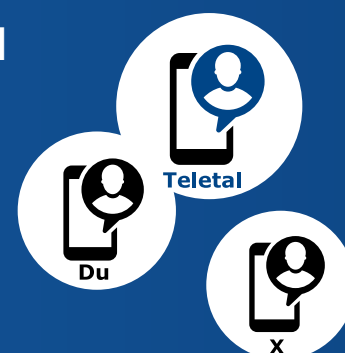
Kostnadsfritt, personligt stöd vid telefonsamtal

Teletal kan anteckna åt dig och kan förtydliga vad som sägs, vi hjälper till med knappval i växlar och ger stöd för minnet

Teletal ger dig trygghet i ditt telefonsamtal

- Samtalen är kostnadsfria
- Du behöver inte boka tid i förväg
- Du behöver inget tillstånd

Se vår film och läs mer på www.teletal.se

Teletal

Ring när du vill **020-22 11 44**

Poddvärdarna
Matilda Ehinger
och Wilma
Torsvret med
Torbjörn
Lundgren.

Dyssepodden firar 10 år med nya avsnitt

Dyssepodden riktar sig till alla som är intresserade av dyslexifrågor, med särskild fokus på yngre personer som pluggar eller precis har klivit ut i vuxenlivet.

I år fyller Dyssepodden 10 år, och det firas med två jubileumsavsnitt. Podden grundades av FDB, Föräldraföreningen för Dyslektiska barn, och har nu tagits över av Dyslexiförbundet.

I ett annat avsnitt tipsar den allra första poddvärden Simon Helgesson om hur han använder AI för att underlätta i studierna och jobbet. I ett avsnitt med titeln "Inte bara kungar har dyslexi" berättar Torbjörn Lundgren om dyslexins historia. Valet 2026 har ägt rum när denna tidning kommer ut, men det är alltid bra att lära sig om källkritik från Internetstiftelsens Björn Appelgren, som medverkar i avsnitt 138.

I avsnitt 139 talar Matilda och Wilma personligt om psykisk ohälsa och hur måendet kan påverkas av att man har dyslexi. De ger också goda råd till andra unga i samma situation.

Under hösten kommer podden att fyllas på med ännu fler avsnitt.

Du hittar podden på [Dyssepodden.se](https://dyssepodden.se) eller där poddar finns.

Lars Jusonius, Eva Jusonius och Kjell-Åke Eriksson stod i montern på Bokmässan 2025.

Besök oss på Bokmässan!

Självklart medverkar Dyslexiförbundet på Bok- och Biblioteksmässan även i år. Vår monter har nummer C05:40 och delas mellan kansliet och lokalföreningen i Västra Götaland! Besök oss gärna!

På fredagen klockan 13–13.45 medverkar också förbundets kanslichef och rådgivare Helene Kindstedt på seminariet "Tillgänglighet som standard". Seminariet arrangeras av Svensk Biblioteksforening och utgår från tillgänglighetsdirektivet som träder i kraft den 1 januari 2027. Vad innebär det för förlagen när alla nya e-böcker måste vara tillgänglighetsanpassade?

Nytt nummer av dyslexitidskrift

Tidskriften "Läs- och skrivsvårigheter & Dyslexi" har kommit ut med sitt andra nummer 2026. Tidskriften ges ut av vår systerförening Svenska Dyslexiföreningen och redaktör är specialpedagogen och författaren Inger Fridolfsson.

I det nya numret finns en längre text om den internationella dyslexiorganisationen IDA:s reviderade dyslexidefinition. Texten är skriven av Christer Jacobson, Maria Levlin och Idor Svensson, med syfte att kommentera och diskutera definitionen.

Tidningen innehåller också ett reportage om projektet Läsa Åger, där ungdomar läser för skolbarn under deras sommarlov, för att ge dem läsande förebilder.

Läs mer på dyslexiforeningen.se.

För företagare, anställda och chefer med dyslexi:

Dyslexi i arbetsrollen

Anmäl dig till **kostnadsfritt webinar** här:
som leder direkt till dyslexikurs.susannacederquist.com

Susanna Cederquist
EN BILD AV DYSLEXI
Föreläsare, författare och kursledare om hela bilden av dyslexi

Se även susannacederquist.com

KULTURTIPS

Titel: Där färgen får styra: En berättelse i akvarell
Av: Maximilian Svensson, Linda Newnham
Förlag: Max Ström
Utgivningsår: 2026
Form: Tryckt

Maximilian Svensson har målat sedan han var liten. Redan som trettonåring ställde han ut på Lars Lerins Sandgrund. Men hans liv och skolgång präglades av hans dyslexi, dyskalkyli – och ångest. Nu är "Maxi" 21 år och går på en av Europas bästa konstkolor. Den påkostade boken berättar hans historia och illustreras av hundra utvalda akvareller.

Maxi Svensson intervjuades i Läs & Skriv 2022. Sök på dyslexi.org efter rubriken "Maxi Svensson – målandet är min happy place".

Titel: Den magiska lådbilen
Av: Annika Nilsson
Förlag: Timjan förlag
Utgivningsår: 2026
Form: Tryckt

I del två i serien om Melvin fortsätter de magiska äventyren tillsammans med trollkarlen Igor. Nu vill Melvin vinna en lådbilstävling. Men Igor blandar ihop trollformlerna och det blir rörigt. Har Melvin nån chans mot sin största konkurrent Viggo? Författaren Annika Nilsson har själv dyslexi.

Titel: Särskilda undervisningsgrupper – perspektiv på lärande, stöd och inkludering
Av: Max Hjorton (red.)
Förlag: Lärarförlaget
Utgivningsår: 2026
Form: Tryckt

Hur kan jag som pedagog lägga upp arbetet i särskild undervisningsgrupp? Vad behöver jag tänka på, vad fungerar och vad fungerar inte? I denna antologi lyfts olika perspektiv och sätt att arbeta. Texterna har skrivits av en rad namnkunniga lärare och personer med kunskap om skolans arbete.

Texter: Elisabet Wallin

SNART
 släpper vi en *fortsättning*
 på **Lätta läsvägen!**

I de nya böckerna övas uttal
 och stavningsregler för
**lång och kort
 vokal.**

LÄTTA LÄSVÄGEN

NERE– OCH UPPEVOKAL

Lätta läsvägen är ett heltäckande, strukturerat & multisensoriskt läromedel i läsinlärning i mycket långsam takt. Det nya materialet består av:

- ▶ Tre övningsböcker, rikt illustrerade.
- ▶ Laborativt utskriftsmaterial för multisensorisk träning.
- ▶ Bokstavs- och markörkort.
- ▶ Djupgående lärarhandledning.

UNIKA LÄROMEDEL
 FÖR UNIKA ELEVER

www.laraforlag.se

Har du utsatts för brott? Kontakta oss!

Att utsättas för brott är traumatiskt för de flesta. För den som har svårt att läsa, skriva eller räkna tillkommer utmaningar.

Inte nog med att man blivit brottsutsatt. Sedan ska man också skriva en polisanmälan, läsa förhörsprotokoll eller räkna ut kostnader hos försäkringsbolaget.

Till Dyslexiförbundets rådgivning kommer det allt oftare samtal från medlemmar som utsatts för olika brott. Dessa samtal var anledningen till att vår kommunikatör Sara Rydin fick idén om att söka projektstöd från Brottsoffermyndigheten.

Nu har Sara och kollegan Anna-Maria Ahlén satt igång arbetet med en kunskapsöversikt. Information om att vara brottsoffer ska inom kort läggas upp på vår hemsida, dyslexi.org. Där kommer man också att kunna se två webinarier. I det ena medverkar Tobias Holmberg från Brottsofferjouren. Det andra webinarier handlar om konsumenträtt och funktionsnedsättning.

– Vi vill kartlägga hur brottsoffer som har dyslexi eller dyskalkyli upplever det. Kontakta oss gärna och dela med er av era erfarenheter, så att vi kan stärka stödet till dem säger Anna-Maria Ahlén.

Text: Marja Beckman

Foto: Most photos

Din erfarenhet kan göra skillnad!

Har du utsatts för brott? Har dyslexi eller dyskalkyli gjort situationen svårare? Skicka ditt telefonnummer så ringer vi upp, eller mejla din berättelse till brottsoffer@dyslexi.org

Nu har Trugsfamiljen vuxit!
Fem kortlekar kompletterar låda 1 och 2.

De separata kortlekarna i Trugs fokuserar på ord som kan vara svåra, både att läsa och stava.

- **sj**-ljud (sju, skiner)
- **tj**-ljud (tjuv, kök)
- både **sj**- och **tj**-ljud (skära - kära)
- **ng**-ljud (sång, blank, regn)
- **j**-ljud (jaga, genom, ljus, gjort, hjort)

Kortlekarna innehåller de tre spelen Gissa, Matcha och Plocka. **Beställ en eller alla!**

Ingrid Häggström - bornholmsmodellen.se
Astrid Frylmark - ordaf.se

NYHET!

WorldPenScan Go!

Digital Skannerpenna som klarar

Textfångst OCR – känner igen 55 skanningspråk: Skanna till fil och få texten uppläst och visad på den inbyggda pekskärmen eller skanna direkt till andra enheter

Skanna, översätt och lyssna: Skanna och få texten översatt och visad på skärmen samt uppläst på det översatta språket

Tvåvägs översättning – polyglott klarar 112 språkvarianter: Tala till pennan på ett språk och få det översatt och skrivet på skärmen samt uppläst på det översatta språket

Tal till text (diktering): Diktera till pennan och få det utskrivet på skärmen. Både text och inspelat ljud kan överföras till andra enheter

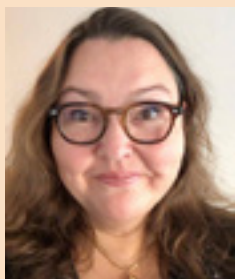
Pennan fungerar helt fristående med den inbyggda displayen! eller med Win/ Mac/ iOS/ Android GRATIS APP. Ansluts till Internet med WiFi och till andra enheter med Bluetooth/USB

Exceptionellt mycket funktioner i en mycket behändig storlek

XnX Data AB
Box 6058, 192 06 Sollentuna, Tel: 08-626 71 00
www.xnxdata.se, E-post: info@xnxdata.se

**Kontakta Helene Kindstedt Rådgivare på
Skrivknuten:** skrivknuten@dyslexi.org eller
073 415 77 88

Fråga Skrivknuten

Fråga: Min son har fått diagnosen dyslexi. För att kunna få extra tid på prov i olika sammanhang måste han visa upp hela sin utredning som bevis på att han har dyslexi. Finns det inte ett bättre sätt än att behöva komma med hela den? Någon typ av certifikat eller så, han kan ha i plånboken eller där han förvarar passet?
Med vänlig hälsning

Svar: Vi har ett visitkort som säger att "jag har läs- och skrivsvårigheter". Det passar till exempel vid tillfällen då man på ett diskret sätt i vardagen vill berätta att man behöver stöd, och så vidare. Det fungerar inte som en ersättning för ett dyslexi-intyg tyvärr.

Vilken ålder och vilken typ av sammanhang är det din son behöver visa upp intyg?

I dyslexi-intyget står mycket information om din sons förutsättningar vid studier och arbete. För att kunna göra en bedömning av stöd vid till exempel högskolestudier

behöver studiesamordnaren kunna verifiera vilket stöd han behöver. Det finns situationer där han inte behöver visa upp något intyg, exempelvis om han vill ha inläst litteratur – då kan han gå till biblioteket och få hjälp med att fylla i en ansökan av en bibliotekarie. Han behöver bara uppge att han gynnas av att få uppläst text.

I grundskola och gymnasium SKA han egentligen ha rätt till anpassningar utan utredning. I praktiken blir det dock sällan optimalt. Det blir som att "han har rätt till glasögon vid dålig syn" men han behöver ju få rätt inställning på glasen. Att ha dyslexi kan innebära så många individuella förutsättningar. För att din son ska få de bästa förutsättningarna kan det därför vara bra att – till rätt person – ge hela utredningen.

Vi lever i en tid då vi talar mycket om universell utformning, om inkluderande ledarskap på arbetsplatser och om tillgänglighet.

Att alltid behöva visa upp intyg kan upplevas kränkande och på sätt och vis diskriminerande när det går att göra arbets- och studiesituationer tillgängliga för alla. Jag tänker på höj- och sänkbara skrivbord, och så vidare. Det är inte alla som har ont i ryggen men ofta har alla arbetsplatser det och det kan gynna många fler.

Vi har arbete kvar att göra kring detta – så är det.

Med vänliga hälsningar
Helene Kindstedt
Kanslichef, Rådgivare

Foto: Lisbet Spörndly

Låt hela familjen bli medlem i Dyslexiförbundet 25 kr per person och år!

Visste du att en eller flera personer i din familj kan bli medlem i Dyslexiförbundet för 25 kronor per år?

Det är möjligt tack vare att du är ordinarie medlem. Som familjemedlem deltar du gratis på alla våra webinarier. Du får även rabatt på vissa av Folksams försäkringar.

För att lägga till en familjemedlem: Skanna QR-koden och swisha 25 kr. I Swishs meddelandefält skriver du för- och efternamn på ordinarie medlem samt förnamn på ny familjemedlem.

Dyslexiförbundet
www.dyslexi.org

Dyslexiveckan

5 till 11 oktober 2026

Två steg framåt – ett tillbaka?

Dyslexi då, nu och i morgon.

Dyslexiveckan är snart här!

Den 5 till 11 oktober är det Dyslexivecka igen! Temat är: Två steg framåt – ett tillbaka! Dyslexi då, nu och imorgon.

Det är också veckan då vi får veta vem som tilldelas årets dyslexipris, som även i år delas ut av Prins Carl Philip i Bernadottebiblioteket i Stockholms slott. Glöm inte att rapportera era lokala evenemang till redaktion@dyslexi.org, så publiceras de på vår hemsida dyslexi.org.

Sociala medie-kampanjen #formadinbokstav pågår också under hela Dyslexiveckan.

Händelse	När och var	Info/anmälan/arrangör
Webbinarium med Logometrica. Få verktyg för att bättre förstå och kartlägga elevers läsförmåga.	Digitalt möte den 22 september kl 15-16.	Webbinarier är gratis och för alla i ett samarbete mellan Dyslexiförbundet och Logometrica. Anmälningslänk finns på dyslexi.org .
Bokmässan 2026	24-27 september, Stora Mässan, Göteborg	Dyslexiförbundet har i vanlig ordning en monter, C05:40, på mässan. Läs programmet på bokmassan.se .
Internationellt dyslexiseminarium med EDA, European Dyslexia Association	26-27 september i Gdansk, Polen	Läs mer på EDA:s hemsida, eda-info.eu
Dyslexiveckan är 5-11 oktober med temat "Dyslexi då, nu och i morgon".	5 – 11 oktober	Håll utkik på dyslexi.org där vi fyller på med alla evenemang. Har du ett eget evenemang? Skriv till redaktion@dyslexi.org !
Dyslexi i arbetsrollen – föreläsning med Susanna Cederquist	Kostnadsfri digital föreläsning / webinar på Zoom, 6 oktober kl 19:30	Målgrupp: Företagare, anställda och chefer som själva har dyslexi. Anmäl dig här: dyslexikurs.susannacederquist.com
Problem och möjligheter för oss med dyslexi	7 oktober kl 15 och 18 (två sittningar) i Folkets hus, Trollhättan	Inger Rålenius håller föredrag om dyslexi under Dyslexiveckan. Anmäl dig på forening.dyslexi.org
Pedagogisk kartläggning av läs- och skrivsvårigheter/dyslexi	Webbutbildning 4 halvdagar: 29/9, 1/10, 6/10, 15/10 2026.	Läs mer på dyslexiforeningen.se
Att upptäcka och förstå – kartläggning och tidiga insatser i matematik	22 oktober kl 9–15, Sofiavägen 2D, Lund	SKED (Skånes kompetenscentrum för dyslexi och dyskalkyli) arrangerar. Anmälan till E-post: kompetenscentrum.dyslexi@skane.se senast 16 oktober.
Peppkväll för förtroendevalda	12 november kl 18.30 via Teams.	Kontakta inger.ralenius@dyslexi.org för mer information.
Skrivande för lärande – föreläsning för lärare	18 november kl 13:00 – 16:15	Läs mer på dyslexiforeningen.se
En kväll om dyslexi för vårdnadshavare	24 november kl 18–20	SKED arrangerar. Anmälan till E-post: kompetenscentrum.dyslexi@skane.se senast 23 november.
En kväll om dyskalkyli för vårdnadshavare	1 december kl 18–20	Arrangörer är SKED. Anmälan till E-post: kompetenscentrum.dyslexi@skane.se senast 26 november.

Lek och kunskap på Västra Götalands familjeläger

Västra Götalands traditionella läger hölls i år igen den 30–31 maj. Det fanns möjlighet för bad, fotboll och vandringsleder, med mera, och även tillfälle för föräldrar att ta del av tips på hur man hjälper sitt barn att hantera vardagen.

I år föreläste Anders Abrahamsson, Dyslexiförbundets ordförande och grundare av Svensk Talteknologi.

Den andra gästföreläsaren var Jonas Walfridsson. Han har 15 års erfarenhet som logoped på Danderyds Sjukhus, numera med stort fokus på räknesvårigheter och dyskalkyli.

Bilden visar logoped Jonas Walfridsson under hans föreläsning om dyskalkyli som diagnos.

Bild: Ulrika Ekman

Distrikt Västerbotten omstartas

Distrikt Västerbotten startas på nytt och har fått en ny ordförande, Karolina Filipsson.

Dyslexiförbundets Unga Vuxna-sektion startas

Dyslexiförbundets Unga Vuxna-sektion startas nu upp! I april i år hade de sitt första möte och valde Matilda Houltz till ordförande.

I avsnitt 141 av Dyssepodden kommer Klara Dryselius vara med och tala om sina erfarenheter. Hon är kommunikationsansvarig i Unga Vuxna sektionen. Man kan lyssna på alla poddavsnitt på Dyssepodden.se.

Även en dyskalkylisektion är i startgroparna. Om du vill veta mer – e-posta till forbundet@dyslexi.org.

Texter: Rio Hellgren

Har vi rätt kontaktuppgifter?

Har ni bytt telefonnummer eller e-postadress? Hör gärna av er till oss med era aktuella kontaktuppgifter, så att ni inte missar viktig information från er lokala förening.

Kontaktuppgifter till din lokala förening finns i registret här till höger och på forening.dyslexi.org.

Rättelse:

På förbundssidorna i nummer 2 2026 smög sig ett litet faktafel in. Arrangemanget "Vad händer efter studenten?" var arrangerat av SKED – Skånes kompetenscentrum för dyslexi och dyskalkyli, med stöd från Dyslexiförbundet i Malmö. Inte tvärtom som det stod.

Dyslexiförbundet

Barnängsgatan 22
116 48 Stockholm
Tel 08-665 17 00
helgfri tisdag–torsdag
kl 09.00 – 15.00
forbundet@dyslexi.org

Förbundsordförande
Anders Abrahamsson
anders.abrahamsson@dyslexi.org

Kanslichef
Helene Kindstedt
073-415 77 88
helene.kindstedt@dyslexi.org

Distrikt

Distrikt Blekinge

Anders Abrahamsson
Tel: 0708-36 80 53
anders.abrahamsson@dyslexi.org
blekinge@dyslexi.org

Distrikt Dalarna

Peter Östlund
Tel: 070-637 99 82
dalarna@dyslexi.org

Distrikt Gotland

Irene Rodebjer
irene.rodebjer@dyslexi.org
gotland@dyslexi.org

Distrikt Gävleborg

Bengt-Erik Johansson
gavleborg@dyslexi.org
bengt.erik.johansson@dyslexi.org
070-238 63 20

Distrikt Halland

Sofia Johansson
sofia.johansson@dyslexi.org
halland@dyslexi.org

Distrikt Jämtland

Vakant
forbundet@dyslexi.org

Distrikt Jönköping

Conny Gustafsson
Tel: 070-474 78 65
jonkopings@dyslexi.org

Distrikt Kalmar

Vakant
forbundet@dyslexi.org

Distrikt Kronoberg

Vakant
forbundet@dyslexi.org

Distrikt Norrbotten

Bengt Westling
Tel: 070-200 31 84
bengt.westling@dyslexi.org

Distrikt Skåne

Mige Lundahl
072-350 86 61
skane@dyslexi.org

Distrikt Stockholm

Kicki Glasberg
Tel: 070-556 76 33
kicki.glasberg@dyslexi.org
stockholms_lan@dyslexi.org

Distrikt Sörmland

Agnetha Andersen
agnetha.andersen@dyslexi.org

Distrikt Uppsala

Petra Forsgard
Tel: 070-605 67 45
uppsala_lan@dyslexi.org

Distrikt Värmland

Mikael Landsfried
varmland@dyslexi.org

Distrikt Västerbotten

Karolina Filipsson
Vasterbotten@dyslexi.org
Tel: 070 - 300 86 23

Distrikt Västernorrland

Vakant
forbundet@dyslexi.org

Distrikt Västmanland

Tommy Karlsson
Tel: 070-654 64 69
vastmanland@dyslexi.org

Västra Götaland

Kjell-Åke Eriksson
Tel: 070-360 24 25
vastra_gotaland@dyslexi.org

Distrikt Örebro

Gert Andersson
Tel: 070-754 96 29
orebrolan@dyslexi.org

Distrikt Östergötland

Gudbjörg Gudjonsdottir
Tel: 076-023 50 72
norrkoping@dyslexi.org

Skrivknuten ger råd och stöd!

På Skrivknuten kan du få råd och stöd om läs-, skriv- och räknesvårigheter. Du kan också få tips om hjälpmedel, böcker och metoder.

Rådgivning ges på telefon, men det går också att boka tid för ett personligt besök eller ett videosamtal. Det är gratis för privatpersoner. Skrivknuten tar emot studiebesök och föreläser mot en avgift.

Vår rådgivare heter Helene Kindstedt. Tel: 073 - 415 77 88
Epost: Skrivknuten@dyslexi.org
Adress: Barnängsgatan 22, 116 48 Stockholm.

Hela denna sida är en annons

EQUAZEN® – ETT SMART VAL

Omega-3 och Omega-6 för hela familjen

Equazen, tidigare eye q, innehåller en välstuderad och specifik kombination av fettsyror omega-3 och omega-6 från fisk och växten nattljus. Kosttillskottet som är många familjers favorit runt om i världen har nu bytt design till en ny mer miljövänlig förpackning. Innehållet däremot är samma välbalanserade kombination av EPA, DHA och GLA.

NY DESIGN
Samma kvalitet
& innehåll!

EQUAZEN® – TIDIGARE EYE Q

eye q utvecklades av engelska forskare i bolaget Equazen för över 20 år sedan och har sedan dess varit många familjers favorit runt om i världen. Det internationella namnet på eye q är Equazen – och så heter produkten numera också i Sverige. I samband med namnbytet övergår man också till en ny mer miljövänlig förpackning – innehållet förblir däremot samma välbalanserade kombination av fettsyror EPA, DHA och GLA.

VÄLSTUDERAD KOMBINATION

Eftersom vår kropp behöver de essentiella fettsyror omega-3 och omega-6 och inte kan tillverka dem själv så måste de tillföras via kosten. Equazen innehåller en välstuderad och specifik kombination av fettsyror, är därför trygg att använda och ett enkelt och smidigt sätt att tillgodose det dagliga intaget.

FÖR HJÄRNANS FUNKTION

Fettsyran DHA bidrar till att bibehålla hjärnans normala funktion. Den gynnsamma effekten uppnås vid ett dagligt intag av 250 mg DHA. Vi får i oss en del fettsyror via kosten men för att säkerställa intaget, väljer många ett högkvalitativt extra tillskott. Fleromättade fetter och dess roll för inlärning är ett växande forskningsområde.

FÖR ALLA ÅLDRAR

För att passa alla åldrar finns Equazen både som kapslar, tuggisar och i flytande form. Tuggisarna med naturlig smak från jordgubb och Equazen flytande i smakerna citron och vanilj har blivit stora favoriter bland de som inte kan svälja kapslar.

newnordic.se | info@newnordic.se | 040-239520

 apoteket

APOTEK

 APOTEK

 DOZ APOTEK

HÄLSOKRAFT

 apotease

Kosttillskott är avsedda att komplettera kosten och ska inte användas som ersättning för varierad kost eller hälsosam livsstil.